

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Az ipartestületek jogköre.

Ami az ipartestületek létezésének a feltétlen létjogosultságot megadná az az iparhatósági jogkör. Épen ezért az iparhatóságok ki is adták már a jelszót: „Az ipartestületeket iparhatósági jogkörrel kell felruházni“, s ezen irányban a dunántúli iparosoknak Veszprémben megtartott kongresszusán határozati javaslatot is fogadtak el, melyszerint kérelmet intéznek a kormányhoz, hogy az ipartörvény revíziójánál erre a kívánságra tekintettel legyen.

Bizonyára kívánatos lenne, hogy az ipartestületek az őket és tagjaikat közvetlenül érintő iparhatósági teendőket saját autonóm jogkörükben maguk végezhessék.

Ezen teendőkhez tartozhatnék az engedélyhez és telepengedélyhez nem kötött iparjogosítványok kiállítása és mindazon iparüzési jog megszüntetése és elvonása, melyek a testületi kötelekhez kötelezően tartozó iparosok részéről kérelmezhetnek.

Ugyancsak az ipartestületek kellene felruházni bizonyos kihágások elsőfoku elbírálásával, mindazon iparosokkal és alkalmazottjaikkal szemben, akik az ipartestület kötelekében állanak.

Ezzel elérhetnénk azt is, hogy a városok és vármegyék iparhatósági teendők tetemes részének elvégzésétől fölmentetnénk s így keresztül vihetnék esetleg a személyzet létszámának a redukálását is. E megtakarításért a városok és vármegyék némi segítyt biztosíthatnának az ipartestületeknek.

Szükségessé válnék azonban ezen jogkörrel leendő felruházás esetén az is, hogy a belépés ne csupán a képesítéshez kötött iparosokra legyen kötelező, hanem mindazon iparosokra nézve is, akik előképzettséget igénylő kézműves természetű iparágat üznek.

A tagok számának ilyformán

való növekedésével az ipartestület jövedelmi forrásai is növekednének. Ez a növekedés azonban még nem lenne elég, hogy az ipartestületek jól dotált és szakképzett tisztviselőkkel bíró irodát tartsanak fön és emellett egyéb közhasznú és jótékony intézményeket is fejlesszenek.

De ezen is lehetne segíteni, ha az ipartestület által kiállított iparigazolványok ipardíjai, ugyszintén az előtte lefolytatott kihágási ügyekből befolyó pénzbüntetések az ipartestület céljaira fordíthatnának.

Ha az ipartestületek felhatalmaztatnának, hogy különböző hivatalos funkciók elvégzéseért (tanoncszerződés, felszabadítás stb.) mérsékelt illetéket szedhesenek, melyeknek legmagasabb összege rendeletileg korlátoztatnák.

Ama szolgálatokkal szemben, melyeket az ipartestületek a mai iparhatóságok hivatalos teendői tetemes részének elvégzése által teljesítenek, s melyek a mai iparhatóságok személyzetének redukálását eredményezhetik, köteleztetnének a városok, illetve vármegyék, hogy az ipartestületeket állandó és megfelelő segélyben részesítsék.

Ezzel azután rendezve lenne a kérdés anyagi része is. Kívánatos volna, ha a kormány az ipartestületeknek ezen méltányos kérelmét az ipartörvény revíziójánál figyelembe venné.

Kendergyár Szabadkán.

Említettük már, hogy Fiedler János komáromi gyáros Szabadkán kendergyárat akar létesíteni, s erre vonatkozó ajánlatát be is nyújtotta a tanácsnak. A tanács meghívta Szabadkára a gyárost tárgyalás végett. A gyáros ma volt Szabadkán.

Fiedler János lenbeváltó kikészítő és mechanikai kötanyag gyárat akar nálunk építeni. Ez a gyára most Csehországban van meg, s ezt akarná Szabadkára telepíteni.

Az előnyök.

Hogy mily óriási jelentősége lenne közgazdasági életünkben e gyárnak,

ezt néhány szóval eléggé kiemelhetjük. Talajunk a lentermelésre kitünő, s így gazdáink oly busás új jövedelmi forrásra tennének szert, amintre eddig nem is gondoltak. És ami a fő, különösen kisgazdáink vennék előre meg sem becsülhető hasznát.

De ezenkívül a gyárban állandóan 400-500 munkás találna kenyeret és a munkások száma, olyan időtájt mint most vagyunk, 600-ra is felemelkednék. Hogy ennyi munkásnak az alkalmazása minő közgazdasági hasznot jelent, azt fejtegetni fölösleges. Külön ki kell azonban emelnünk azt is, hogy ennek hasznát iparunk és kereskedelmünk is nagyban megérezné.

Mindez oly körülmény, melynek mérlegelése csak emelheti az óhajt, hogy az építési munkálatok minél előbb megkezdődjenek.

Egy másik megbecsülhetetlen előnye pedig még az lehetne a létesítendő gyárnak, hogy a kelet kereskedelme minden szükségletét nálunk szerezhetné be. Kereskedelmi és országos közgazdasági szempontból ezt az előnyt is fölösleges hosszasan méltatni.

A gyár.

A gyárat Fiedler János 600.000 korona befektetéssel akarja fölépíteni.

Ma már meg is tekintették a gyárnak alkalmas helyeket. Az egyik hely a már épülő mütrágyagyár közelében fekszik, a másik a vágóhid melletti heréskert s az ezen felül elnyuló terület.

Fiedler mindkét helyet alkalmasnak jelente te ki, Biró Károly polgármester azonban a városra nézve előnyösebbnek találná a Halasi-ut végén fekvő területet, mert a heréskert a városra nézve amugy is nagyon értékes.

Ha a Halasi-ut végén épülne a gyár, akkor végig a városban csatornát kellene vezetni, a szennyviz levezetése végett. Ez lenne a város általános csatornázásának megkezdése.

Uj előny ez is, külön megterhelhetés nélkül, mert az általános csatornázás megkezdését halogatni már szinte lehetetlen.

A feltételek.

Fiedler János Komárom várostól gyárának létesítéséhez, — amely gyár azonban sokkal kisebb, mint amint Szabadkán létesít majd, — ingyen telket és 200.000 korona kölcsönt kapott. E kölcsön után 2 és fél százalékot fizet és csakis tizenöt év múlva fizeti vissza.

Szabadkától azonban nem is kér 200.000 korona kölcsönt, hanem csak 100.000 koronát, de ugy, hogy tizenöt

év múlva ezen összegnek csak a felét fizetné vissza.

Ezen tekintetben persze végleges megállapodás létre nem jött, s a polgármester folytatni fogja az ajánlattevővel a tárgyalásokat.

Mi azonban azt hisszük, hogy még áldozatok árán is létesíteni kellene a gyárat, amit pedig Fiedler alig kíván.

* * *

A város közgazdasági továbbfejlődésének egyik fő biztosítéka lenne ez a gyár, melynek minél előbb leendő létesítése csak komoly óhaja lehet a város polgárainak.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, szept. 7.

— **Személyi hír.** Schmausz Endre főispán a mai közgyűlésre Bajára érkezett, s itt több magánlátogatást is tett.

— **Bajaiak az óbecsei Csupor ünnepélyen** Baja város szülöttje és hírneves főjegyzője, Csupor Gyula a költő emlékére az óbecseiek szobrot állítottak a héten. A leleplezési ünnepélyre Bajáról hivatalosan Meskó László tanácsnok rándult le Ó-Becseire, hol a törvényhatóság nevében gyönyörű babérkoszorút helyezett a szoborra és ékes szavakban hódolt Csupor emlékének. Bajáról számos jóbarátja a költőnek résztvevett az óbecsei ünnepen kik koszorúkkal és vivágókkal halmozták el a stilszerű szobrot.

— **A bajai közigazgatási bizottság ülése.** Ma délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes havi ülését, a közigazgatási bizottság melyen Schmausz Endre főispán elnökölt. A bizottsági tagokon kívül Szabadkáról Eperjessy Béla kir. ügyész, Zomborból Gröff Nikáz tanfelügyelő Pop György pénzügyigazgató, és Sztankovics főmérnök vetek részt az ülésen hivatalból. Miután az Amerikában, az interparlamentáris kongresszuson időző Rajk Aladár orsz. képviselőt kimentették; Erdélyi Gyula főjegyző olvasta föl a mult havi polgármesteri jelentést, mely kronologikus sorrendben számol be a mult hó közigazgatási életéről és a legnagyobb rendet és pontosságot konstatálja minden vonalon. Az elhunyt Perlaki Sándor városi könyvelő által vezetett könyvekben ugyan többrendbeli szabálytalanság észleltetett erről azonban a jelentés az — ahol már ugy sincs, ott ne keress elvinél fogva — helyesen hallgatott.

Pop György pénzügyigazgató referádája örnendetes képet nyújt az ál-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

nál, ugymint **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után ajánltatik.**

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantí ezéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

lami és községi adóknak szép összegben és az ex-lex állapot áldalanságainak megszűnté óta pontos befizetéséről, míg dr. Bernhart János tiszti főorvos népesedési statisztikája megint csak a régi szomorú képet tárja föl, amennyiben a múlt havi pár lélek szaporodás vajmi kevés ahhoz a veszteséghez képest, melyet júliusban szenvedtünk, amikor is 20-szal volt több a halálozás, mint a születések száma.

A közigazg. bizottsági ülés több felebezési ügy elintézése után, 10 órakor ért véget.

Ezután a délután 3 órakor kezdődő közgyűlésre tartottak előkészítő tanácsulást a főispán elnöke alatt.

— **Az idei színházi szezon fölötti vita** foglalkoztatja most a bajai városi tanácsot. A színügyi bizottság a tegnapi ülésében ugyanis elutasítandónak véleményezte Pesti színházigazgatónak az idei októberi szezonnak a „Bárány szálló” színháztermében leendő megtartására vonatkozó kérését, a szóban forgó teremnek tűzveszélyes voltára való hivatkozással. Most majd a tanács elé kerül ez a vélemény, mely az említett indoklás alapján bizony alig lesz abban a helyzetben, hogy a kérést — Baja város közönségének ezt a frró óhaját — teljesítse. S így valószínűleg csakugyan színészet nélkül maradnak az idén a bajaiak mindaddig, míg az új színház fölépül.

A palicsi halak veszedelme.

Azaz csak volt veszedelem, mert már elmúlt, amint azt ma Landgraf János országos halászati felügyelő megállapította. De megállapította azt is, hogy a halak váratlan lefulladásáért egyedül csak a természetet lehet felelőssé tenni, de embert, senki fiát sem.

A kár ugyan meglehetősen, de távolról sem olyan mérvű, mint azt híresztelték.

A lefulladás már megszűnt, mert a beállt esőzések folytán a halmenyiség és a vízmennyiség között az egyensúly már helyreállt. Hogy minő nagy volt a vízpadása, fogalmat szerezhettünk róla, ha tudjuk, hogy a víz 2 és fél lábat apadt, ami 1000 katasztrális hold területen körülbelül 6,400.000 köbméter apadást jelent. Oly óriási vízvesztés, aminőt mesterséges táplálással is nehezen lehet csak pótolni. Pedig hasonló természeti csapásoknak csak így lehet elejét venni.

A lefulladás elkerülhetetlen lesz másképp minden esztendőben. Hiszen még tavaly is előfordult, amikor pedig a víz alig apadt.

Arról, hogy mulasztás történt volna, vagy betegség pusztítaná a halakat Landgraf szakértő véleménye szerint szó sem lehet, aminthogy szó sem lehet a halállomány kiveszéséről sem. Csakis két éven felüli halak pusztulnak el a lefulladásban, a két éven aluliak közül alig pusztult el egykettő. Ezt a lefulladását Landgraf János dr az egész országban mindenütt tapasztalta, nemcsak nálunk.

A polgármester már az első nap intézkedett a dőghalak eltávolítása felől, s ma már alig látni ilyeneket. Egyedül csak a nádasokból nehéz eltávolítani, mert így összetörnék a nád, amiből új kár háramolnék a városra. Kellő vigyázattal azonban itt is folyik a munka.

A közönség megnyugtató végett ismételve megjegyezzük, hogy a lefulladás már megszűnt.

Az ipartestület köréből.

Az ipartestület előljárósága tegnap este tartotta Mayland György elnökelete alatt, szeptember havi rendes előljárósági ülését.

A tanoncbizonyítványok kiosztása és a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvastattak a múlt havi pénztári forgalmi kimutatás, mely szerint az összes bevétel a július hóról áthozott 2560 kor. 47 fil. pénzmaradvánnyal együtt 2899 kor. 75 fil. a kiadás pedig 1862 kor. 36 fil. volt, s így a pénzmaradvány 1037 kor. 39 fil.

Ezután jelenti elnök, hogy az iparosok új törzskönyve elkészült.

A m. á. v. altisztkör meghívójára elhatározták, hogy a kör Erzsébet gyászünnepélyén testületileg részt vesznek.

Végül az új iparosok névjegyzékét olvasták föl. Iparjogot nyertek: Kovács Péter cipész, Parcsetics Dániel szobafestő, Vászics Miklós borbély, Bájics Mátyás bognár, Schwarc A. Mór kárpitos, diszítő, paplankészítő, Szibinkity Márk cipész.

Ezzel az ülés véget is ér.

H I R E K.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva zerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 10. A m. á. v. altiszti kör Erzsébet gyászünnepélye.

Szeptember 25. A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

— **Választások a zombori tanítóképzésben.** A zombori gör. keleti szerb tanítóképző intézet igazgatójává Borgyoski Bozsidár, volt károlyvárosi tanítóképző helyettes igazgatót nevezték ki. Popovics János tanár, a néhai „Szeve Za Rod” lap szerkesztője nyugalmába vonul.

— **Értesítés.** A helyb. izr. hitk. előljárósága a nagy ünnepekre az imarendet következőképpen állapította meg: Ujév I. II. napján. Esti ima kezdődik 6 órakor. Reggeli ima kezdődik 6 órakor. Thora felolvasás, szónoklat és (II. napon) sofár körutó 8 órától 1/2 10-ig. Muszaf fél 10-től 12-ig. Délután isztentisztelet 4 órakor. Engesztelés napjára: Kolnidre kezdődik 3/4 6 órakor szónoklat. Reggeli ima kezdődik 6 órakor. Thora felolvasás, szónoklat és Mazkir 9 órától 11-ig. 11 órától 1/4 12-ig szünet. Muszaf ima kezdődik 1/2 12 órakor és tart délután 3-ig. 3 órától 1/2 4-ig szünet. Délelti ima kezdődik 1/4 4 órakor és tart 5-ig. Neila kezdődik 5 órakor. Egyben értesíti az előljáróság az érdekelteket, hogy a mennyiben az egyes szertartásokhoz egyszeri belépésre állóhely-jegyre igényt tartanak, úgy ebbeli óhajukat a hitk. irodában legkésőbb f. hó 9-ének déli 12 órájáig jelentsék be.

— **Meghívó.** A helybeli máv. altiszti kör által folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 9 órakor tartandó Erzsébet királyné szobor megkoszorúzási ünnepélyére az összes iparosok tisztelettel meghívataknak. Gyülekezés reggeli 8 és fél órakor az ipartestület helyiségében, ahonnan a felvonulás zászló alatt fog történni. Szabadkán, 1904. évi szeptember hó 7-én. Az elnökség.

— **A szárazság és a legeltetési tilalom.** A helybeli szurók azon kérelemmel fordultak a hatóságokhoz, hogy a napnyugati (tuki) ugarok területén érvényben levő legeltetési tilalom, legalább január 1-ig, a nagy takarmányhiány folytán felfüggesz-

tessék. E kérelem folytán ma a tanácssteremben közbirtokossági ülés volt, azonban a megjelentek tiltakoztak a rendelet megszüntetése ellen. Az érdekeltek kérelmére legközelebb szavazás alá bocsájtja a kérdést a városi hatóság. Az e célra kitett iven fognak az érdekelt birtokosok a kérelem fölött szavazni. Három év előtt fordult elő hasonló eset, azonban ekkor sem volt a mozgalomnak eredménye, mert 900 a tilalom fentartása mellett szavazott, ellene pedig csak 47.

— **A palicsi vendéglők bérlete.** A palicsi nagy- és kisvendéglő bérletére megtartott árlejtést a tanács mai ülésében jóváhagyta.

— **Az utcák tisztántartása.** Székesfehérvár egyike azon városoknak, amelyek a legrendezettebb állapotban vannak és amelyekben a köztisztaságra különös gondot fordít a hatóság. A városi tanács mai ülésében Skozza Zoltán tűzoltóparancsnokot megbizta, hogy az utcák tisztántartásának tanulmányozása végett egy napra Székesfehérvárra menjen.

— **Panaszok a palicsi zenekar ellen.** Bodrics Miska palicsi zenekara az utóbbi időben több panaszra szolgáltatott okot. Néhány nap óta azonban már türehtelenné vált a zenekar tagjainak viselkedése, amelylyel a térzene ideje alatt valósággal megbotránkoztatták a fürdőközönséget. Révfy Jenő dr. igazgató orvos ennek folytán jelentést tett a tanácshoz az illetlen muzikusok megrendszabályozása végett. A tanács az eljárás megindításával a rendőri ható ágot bizta meg.

— **Figaró színpad.** Az »Otthon kávéház» közönségét egy elsőrangú varieté-társulat szórakoztatja most esténként változatos és mulattató előadásával. A »Figaró színpad» élén Szücs Laci, az országszerte kedvelt jellemkomikus és dalénekes áll és úgy ő, mint társulata, mely csupa kiváló erőből van összeállítva, napról napra nagy tetszés mellett produkálják művészetüket. Egyes számaik nem nélkülözik ugyan a francia zsánerű pikantériát, de a jóízű színvonala alá még sem süllyednek.

— **Mentőink működése.** A mentő osztály a lefolyt augusztus hóban igénybe vétetett a következő eseteknél u. m.: Sebzés, sérülés 46 eset, belső bajok 5 eset, betegeknek a kórházba szállítása 18 eset, elmebeteg szállítás 6 eset, öngyilkosság, öngyilkossági kísérlet — eset, tűzhöz kivonulás 9 eset, hullaszállítás 12 eset, egyéb esetek — eset, összesen 96 esetben. A folyó évben 732 esetben, a mentő-osztály fenállása (1896. év szept. 12.) óta a mai napig összesen 5207 esetben működtek.

— **Lólopas.** Szentesről távirati értesítés érkezett rendőrségünkhöz, hogy ott tegnap 1 fekete kancát, 1 szürke kancát, továbbá egy sárgára festett vastengelyű kocsit lószerszámokkal együtt ismeretlen tettesek elloptak. A kár összesen 950 korona.

— **Lakások féregmentesítésére u. m.:** legyek, balhák, poloskák, rusznik és svábbogarak ellen biztoshatású új irtószerek kaphatók Zalán Béla droguistánál Szabadkán, Kossuth-utca.

— **Büntény az országuton.** A zentai rendőrség ma reggel táviratilag értesítette a szabadkai kir. ügyészséget, hogy Zenta város határában egy asszony hulláját találták meg, aki minden valószínűség szerint büntény áldozata lett. A holttest körüli nyomok és a számos sérülés, arra

engednek következtetni, hogy az asszonyt utjában feltartóztatták és aztán agyonverték. Salánky vizsgálóbíró ma délután a helyszíni vizsgálat megejtése végett Zentára utazott.

— **Betörés egy gabnaraktárba.** Kohn Mór helybeli gabona nagykereskedőnek a Jókai-utcai Vermes-féle házban levő magtárába az éjjel ismeretlen tettesek az utcai ablakon keresztül behatoltak és öt—hat zsák búzát elloptak.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése** 1904. szeptember 7-én. Enyhe és jobbára száraz idő várható, legfőleg nyugaton elvélve zivataros esőkkel.

Szerelmi dráma a pusztán.

Egy kész népszinműnek volt színhelye tegnap a közelben levő ötömösi puszta erdejé.

Horgos község mellett egy hatalmas földterület van, amely még néhány esztendő előtt egy szabadkai földbirtokos tulajdonát képezte.

A pusztán szatócsboltja van Cékus Albertnek. A felesége Illés Mária, akinek szépsége az egész környéken ismeretes. Cékusék néhány esztendeje hogy házások, de a boldogságuk nem volt tartós.

Ugy egy esztendő előtt az asszony Somoskői Péter kocsisával viszonyt kezdett. Néhány hét előtt valaki besugta a férjnek, hogy a felesége igen sokat beszél a kocsisal. Ezóta Cékus kezdett figyelni. Szombaton este már tisztán látta a helyzetet. Az asszonyt elég bizalmas kettesben találta a kocsisal. Ekkor kitört belőle a keserűség és vasárnap reggel a szerelmes párt elűzte a háztól.

A szép asszony és kocsisa el is hagyták a házat és a pusztát. Vonatra ültek és eljöttek Szabadkára, ahol hétfőn délig tartózkodtak. Itt határozták el, hogy öngyilkosok lesznek. Az asszony Szabadkán egy 9 milliméteres golyóra való revolvert vásárolt és azzal hazautaztak az ötömösi pusztára.

M. délután együtt járkáltak a puszta mellett levő erdőben. Szóltanul ballagtak egy ideig, végre az asszony megszólalt:

— Péter haljunk meg!

— Haljunk meg édesem!

Erre aztán letelepedtek egy fa alá s az asszony elővette a revolverét. Egész közelről kétszer lőtt rá a kocsisra, aki azonnal összeesett. Ezután önmaga ellen fordította a fegyvert s ugyancsak kétszer lőtt a mellébe.

Somoskői Péter kocsisát Szabadkára a közkórházba szállították és itt ápolják, a szerelmes asszonyt pedig a lakására vitték.

Az öngyilkosok állapota aggasztó. Az orvosok nem biznak az életükben.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, szept. 7.

Mint a Daily Telegraph Csifuból tegnapi jelenté, Dalnyban 10.000 japán betegen fekszik a beriberi betegségben. A betegség gyors halállal végződik.

A Daily Mail jelenti Niucsvangból tegnapi, hogy az oroszok Mukden elkerülésével Tielingre szándékoznak visszavonulni. E hó 6-án Niucsvangba 8 japán szállítóhajó érkezett csapatokkal, amelyeket nyomban tovább szállítottak vasuton Liaojangba.

Tokio, szept. 7.

Kuroki tábornok Jantainál oly erős ellenállásra talált, hogy azt csak több

na. harc után tudta megtörni. Eből magyarázható, hogy az oroszok visszavonulása Mukden felé lehetséges volt.

Persa, szept. 7.

(Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Tegnap érkeztek ide az első vonatok japán hadi-fogyókkal, még pedig 256 matróz és 68 tiszt, köztük 4 angol. Ezeket a vladivosztoki hajóraj által elsüllyesztett szállítóhajókról fogták el. A foglyokat holnap Riaskba (Riasan kormányzóság) viszik.

London, szept. 7.

A Reuter ügynökségnek jelentik Pétervárról: Wirren kapitányt, a Baján parancsnokát, Uchtomski herceg ellentengernagy helyébe kinevezték a port-arthuri hajóraj parancsnokává. Nagyszámu ujoncot haladék talanul behívtak.

A háboru kezdete óta nem számítva a szibériai vasut őrizetére felhasznált csapatokat, 350 000 embert küldtek, akik még nem érték el mind a háboru színhelyét Október vége előtt az 1., 8. és 13. hadtest összesen 92.000 ember érkezik a sereghez. Szeptember végeig valószínűleg megérkezik Kuropatkinhoz 1108 ágyu.

Pétervár, szept. 7.

A hadügyminiszterhez érkezett hivatalos jelentések szerint a Liaojang körül folyt harcokban 40.000 orosz esett el. A Wyborg és Orloff ezredek teljesen megsemmisültek. (Az előbbinek tulajdonosa Vilmos császár.) A főhadiszállást Karbinba helyezték át.

TAVIRATOK.

Lajos herceg állapota.

München, szept. 7. Mint a reggeli apok jelentik, Lajos Vilmos bajor herceg midőn Köferingnél lovával felbukott, nem agyarázkodást, hanem csak könnyű zuzodásokat szenvedett. Állapota kielégítő.

Miniszterek utazása.

Budapest, szept. 7. Tallián Béla földmivelésügyi miniszter nem 10 én, hanem 12-én megy Bereg megyébe. — Hieronymi kereskedelemügyi miniszter tegnap a Poprad és Tátrafüred között létesített villamos gépkocsi járatot, a tátrafüredi új fürdőházat és szállodát szemlélte meg. A miniszter József főherceg vendége volt.

Égő petroleumraktára.

Hatvan, szept. 7. Pásztó községben tegnap egy fűszerkereskedő petroleumraktára kigyulladt. Csakhamar tüzet fogott a ház is, mely a raktárral együtt leégett. A kereskedés alkalmazottja súlyos égési sebeket szenvedett.

Hajnik Imre özvegye meghalt.

Budapest, szept. 7. Hajnik Imréné, született Heinrich Mária ma 47 éves korában svábhegyi nyaralójában elhunyt. A boldogult neje volt dr. Hajnik Imre a jogi egyetem hírneves tanárának, ki két év előtt halt el. Nagyszámu családján kívül kiterjedt rokonság s ezek közt veje dr. Császár Elemér gyászolja a jólelkű urnót. Temetése 9-ikén lesz a kerepesi úti temető halottasházából.

Uj nagykövetek.

Budapest, szept. 7. Londonból táviratozzák: Egerton madridi angol nagykövet római nagykövetté és Sir Arthur Nicholson marokkói követ madridi nagykövetté neveztetett ki.

Nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

Budapest, szept. 7. A VI. nemzetközi szövetkezeti kongresszus számos tagja tegnap délután, mint jeleztük, kirándult Erzsébetfalvára, a hol a szabók szövetkezetét és szabászati gépműhelyét, valamint a magyar közműhelytelepet megsemlélték. Ma délelőtt folytatta a kongresszus tanácskozásait, melyek során gróf Rocquigny, a nemzetközi szövetség francia osztályának elnöke tartott értekezést: „Az állam kötelessége a szövetkezetekkel szemben. Szükséges-e az anyagi támogatás és ha igen, mily formában“ cím alatt. Délután a kongresszus tagjai több telepet tekintettek meg, este pedig a Margitszigeten társasvacsora volt, melyet a magyar szövetkezetek rendeztek a külföldi vendégek tiszteletére.

Lujza hercegnő Párisban.

Budapest, szept. 7. Koburg Lujza hercegnő — mint nekünk Bécsből táviratozzák — ma táviratot intézett a francia fővárosból bécsi ügyvédjéhez. A szökevény hercegnő arra kéri a táviratban ügyvédjét, hogy látogassa őt meg Párisban, ahol tartózkodik. Az ügyvéd holnap utazik Párisba. A hercegnő lépéseket akar tenni hogy a párisi orvosi fakultással vizsgálta meg ebbeli állapotát és miután meg van győződve róla, hogy az eredmény ránézve kedvező lesz, e vélemény alapján akarja magát a gondnokság alól fölmenteni.

SZINHÁZ.

Pályázat. Jubileum.

A szabadkai színházi bizottság tagjai harmadszori összehívásra ma végre határozatképes számban gyűltek egybe, hogy a pályázatkijelölés és színházunk ötven éves jubileumának halaszthatatlanul sürgős ügyekben határozzanak.

Az ország nagyobb szintársulatai közül a legtöbbnek máris van 1905-re téli állomáshelye, de azért még mindig elég korán lesz kiírva a pályázat színházunkra, hogy a jobb társulatok igazgatói közül is többen reflektáljanak színházunkra. A bizottság ugyanis elhatározta, hogy a pályázat sürgős kiírását fogja javasolni a tanácsnak és pedig aképen, hogy az új igazgatóval három évre szóló szerződés kössék. A pályázati határidőt október 15-ében állapították meg.

Ezután az átalakítás folytán megszűnő páholyjogok kérdése nyert elintéztést. Az emeleti erkélyszékek létesítése folytán ugyanis a 4, 15, 27, 28, 29 (kaszinó páholy), 30 és 31. számú páholyok megszűnnek. Ezek helyett négy elsőrendű, két földszinti és két elsőemeleti proszcénium páholyt építenek. A megszűnő páholyok jogtulajdonosaihoz ennek folytán felhívás fog intézteni, hogy október 1-ig nyilatkozzanak, páholyjoguk továbbra leendő fentartása iránt.

Az ötven éves jubileum mikénti megünneplésére dr. Demidor Imre bizottsági tag előterjesztése lett némi módosítással elfogadva.

A tulajdonképeni jubilaris ünnepek a szezon végén, a száz előadásos bérlet után lesznek megtartva egy 24 előadásos magyar cyklus keretében, a melylyel a szini szezon meghosszabbítást nyer.

A szezon megnyitása alkalmával az első előadás előadandó prologgal fogja a társulat jelezni a jubilaris

esztendő bekövetkeztét. Ugyanezen prolog, amelyre pályázatot fognak kiírni, fog a tulajdonképeni jubilaris ünnepeken is szerepelni.

A 24 előadásos jubilaris cyklusba felveendő színművek és pedig 6 opera, 6 vígjáték, 6 népszínmű és 6 dráma, dr. Demidor Imre előterjesztése értelmében a következő darabok közül lennének kiválasztandók: Bánk bán — Erkel Ferenc, Hunyadi László — Erkel Ferenc, Hunyadi László — Erkel Ferenc, Ilka — Dopler, Cremonai hegedős — Hubai Jenő, Kunok — Császár, Tempefői — Erkel Elek, Székely Katalin — Erkel Elek, Kis molnárné — Sztójánovics, Árpád ébredése — Vörösmarty, Szeget szeggel — Kisfaludy, Pártütők — Kisfaludy, Dalma — Jókai, Aesopus — Rákosi Jenő, Szent István — Dobsa, Jó hazafiak — Toldy István, Tisztujtás — Nagy Ignác, Mátrai vadászat — Fáy András, Égben — Balási Sándor, Egy nő, kinek elvei vannak — Balási Sándor, Szép Marquisné — Kövér Lajos, Beesületszó — Szigeti József, Két Barcsay — Szigligeti, Brankovics György — Obernyik Kalmár tengerész — Czákó, Báró és bankár — Hugó Károly, Proletárok — Csiky, Fertály mánások — Bercik Árpád, Bizánc — Herceg Ferenc, Ludas Matyi — Farkas, Szép juhásznő — Teleki Miklós, Mátyás diák — Balog, Bibor és gyász — Hegedüs Lajos, Dobó Katica — Tóth Kálmán.

A magunk részéről egyelőre csak azon megjegyzést fűzzük a tervbe vett színmű-cyklushoz, hogy a bácskai írók számottevőbb sikerrel előadott művei közül egy sem lett felvéve a fenti sorozatba, mert ha másnak nem is, de Hiadornak (Jámbor Pál) drámái közül legalább egynek méltó helye volna az ünnepi előadások keretében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy nap helyet nyolcz nap. A szegedi kir. ítélőtábla érdekes párbajügyben hozott tegnap ítéletet. Még a mult esztendőben történt ugyanis, hogy Vermes Béla volt országos képviselő Ruttkay László szabadkai tanítóval párviadalt vívott. A párbajnak az volt az előzménye, hogy Ruttkay László tagnak jelentkezett a szabadkai kaszinóba, de nem vették fel. Az elutasítást Vermes Bélának tulajdonította, mire nyíltérben megsértette. Vermes provokáltatta Ruttkait és megverekedtek. A szabadkai kir. törvényszék párviadal vétsége miatt felelősségére vont a feleket és Vermest 1 napi Ruttkait 14 napi államfogházra ítélte Felebezés folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került az ügy. A tegnap megtartott föltárgyaláson az ítéletet úgy változtatta meg hogy Vermes büntetését 8 napra emelte föl, Ruttkay 14 napi büntetését pedig 8 napra szállította le.

Nyíltér. *)

Válasz

Görög András urnak, a szabadkai villanytelep főszerelőjének f. hó 4-én a „Bácskai Hírlap“-ban megjelent villanszerelési bajaira.

Ön az iparhatóságot vádolja azzal, hogy olyan egyéneknek ad iparjogot, akik a villanyberendezéshez nem értenek. Ön nagyon téved, hogyha ezzel akar takaródnia a szabadkai villanyfogyasztó közönség előtt.

Én az egész dolgot ismerem és hogy önt és az egész szabadkai

fogyasztó közönséget felvilágosítsam, hogy az nem úgy áll, ahogy ön állította, mert eddig még egyetlen egy eset sem fordult elő, hogy más, mint a villanytelep rendezte volna be a villanyvilágításhoz szükséges vezetékét. Mert ha más valaki akarta volna is a villanyvezeték elvállalni, azonnal elkezdtek fenyegetődni, hogy erre csakis önöknek van joguk és még az önök jogai a mostani időtől számítva 4 évig fennállanak.

És ön azt nagyon jól tudja, hogy az áram-mérő órát csakis egyedül a villanytelepnek van joga felállítani és míg önök meg nem győződtek arról, hogy a vezeték nincs rendben, áramot fogyasztani nem szabad.

És hogy eddig ahol panaszokdakt ahol az áram fogy, hogyha nem is használják, ott éppen a villanytelep rendezte be, vagy talán önöknél sem szakértők a szerelők? És hogyha az áram fogy, hogyha nem is használják, ne tessék ezért az iparhatóságot vádolni, ennek az oka másban rejlik: mondja inkább, hogy talán az áram-mérőjük még nincs teljesen tökéletesítve. *Egy szakértő.*

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 12.

— Vártam már rátok, barjaktár. Egyedül jöttem ide. Te is csak egyedül jöttél?

— Még ketten jöttem velem, de elhagytam őket az uton. Egynegyed óra mulva itt kell lenniök. Rossz időket élünk Blagojo. Holnap lesz két hete, hogy elváltunk a Zlidol völgyében. Hoztál-e hirt? Én üresebben jöttem vissza, mint elhagytalak benneteket.

— Tudod már, hogy a vojvoda janicsárokkal járta be a falvakat? A nép hangulatát kémlték és Dobrát keresték.

— Tudom. A vojvoda sokat jár Küsztenilbe. De holnap amugy is találkozunk vele. Tudni akarom, mi a szándéka. A legutolsó szemernyi lelkesedést, ami még társainkban él, nem hagyom lelkeikből kioltani.

— Én találkoztam vele Küsztenilben. A görög hánjában beszéltem vele vagy tíz percig. Elmondta, hogy nagy dolgok készülnek. Meghagyta, hogy mindenkit készítsek elő a harcra. A szófiái pasa ellen kell majd harcolnunk a küsztenili pasával.

— Sejtettem, hogy ezen tőri a fejét. De igaz bolgár még a török ellen sem lehet a török szövetségese. A lelkek megmételtyezése lenne ez, mondta fojtott hangon, az izgatottságtól remegve a barjaktár.

— És ha a vojvoda ugy akarná?
— Én leszámolnék vele még vérarán is. Mert ha a mételtyt belopja a lelkekbe, rothadásnak indul maga a bolgarság.

— Bizonyára tévedsz te a gyanudban, barjaktár.

— Tévedek? Adja az Isten, hogy neked legyen igazad. Annyit azonban mondok, hogy én, a barjaktár, nem hozok janicsár kémekeket a nép nyakára, ha csak azért nem, hogy mikor tele szívták magukat a lelkekből elorzott hangulattal, megfojtsam őket, mint a sziszegő viperát.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Egy jó karban levő
Zongora
jótányos árban
azonnal eladó.
Cím a kiadóban.

Cimbalom iskola
öntanulásra.
Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Kadaprod iskolára
honvéd vagy közösbelire
előkészít:
Csernyei Mór tanár
Ujvidéken.

Árverési hirdetés.
A palicsi földmives iskola tangazdaságában tenyésztett alább felsorolt állatok f. évi szeptember hó 11-én d. u. 2 órakor elárvereztetnek a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett.
Az állatok pedigreje a városi gazdasági ügyosztályban, a földmives iskola igazgatóságánál, a „Gazdakörben,” a „Pucika Kaszinóban,” a „Katholikus körben” betekintheők.
Eladásra kerül:
Ló és csikó 20 drb összesen
Szarvasmarha 23 " "
Sertés 68 " "
Juh 194 " "
Mind összesen 305 drb.
A felügyelő bizottság.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér vastag betűből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort, Zongorát, Bort, Gyümölcsöt,	Gabonát, Üzletet, Műhelyt, Lakást,	Üzleti helyiséget Nyaralót, Birtokot, Házat,
--	---	---

valamely betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a „Bácsmegyei Napló” kis hirdetési rovatát.

Bácsmegeye Napló ára 2 fillér kapható: Vig Zsigm. Sándor könyv és papír kereskedésében főtér. Heumann Mór könyv és papír kereskedésében főtér. Meznerics József fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett. Tenner B. dohány-tőzsde és iatékáru üzletében Kossuth-u.	Erdélyi D. és Társa dohány nagy-tőzsde Kossuth utca. Beck Sándor fűszer és liszt üzlete a törvényszékekkel szemben. Herezl József fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán. Krécsi A. Nándor könyv és papír kereskedésében Deák-u. Gerber Jakab dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.	Nojesek Géza fűszer és csemege üzletében Damjanich és Bercsényi utca sarkán. PALICSON Menczel Mihály fűszer és csemege üzletében Spitzer és Klein fűszer és csemege üzletében Rudics-u. Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis bélyeggel továbbíthatnak.
---	---	--

Magyarország legrégibb bélyegző gyára
az első magy. ruggyanta bélyegzőgyár és véső intézet
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B.
Jótányos ára!
Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Viszontelárusítók kerestetnek!

GEDULDIGER HUGO
vésnök
RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ-gyáros
Budapest, VI., Váci-körút 17

Fekete szem éjszakája. Örömmel veszem tudomásul, hogy az ismeretséget óhajtja, én is. De talán Önnek vagy nekem kellemetlen lesz az első bemutkozás alkalmával, ha mama is ott lesz. Erre válaszul: kéri Jellem j. alatt a kiadóba 478

Önkénteseknek levelük van a kiadóba. 479

Őszi rózsá levelét későn vettem és így ki ánságának nem tehetek eleget. Pedig tessék elhinni, hogy alig várom a megismerkedés kellemes percét. Persze, hogy nő'ten vagyok és szabad is, még a szívem is szabad. Hol és mikor találkozunk Kancson csüngő admirál. 480

Reménytelen özvegy miért ezen hallgatás 481

Agglegény levelemet átvette, de eddig még választ nem kaptam. Gézsa 482

Arany medáll. Ön teljesen megfedkezett rólam. Barna férfi 483

Uri lakás fürdő szobgval, vízvezetékkel, nagy istállóval azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban 484.

Egy külön bejáratu díszesen butorozott alkov szoba a Kossuth utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 456.

TARTOZIK. Szabadkai jégkár biztosító szövetkezet mérlege 1904. szeptember 1. KÖVETEL.

	Korona	Fill.		Korona	Fill.
A mult 1903. évről fenmaradt előre nem látható költségekre kiutalt összeg	6	—	1901. évi 20% tartalékalap kamatokkal	1635	70
1901. évi 20% tartalék alap	1462	06	1902. " " " " " " " "	1682	26
" " " " 1904. július 1-éig tőkésített kamat	173	64	1903. " " " " " " " "	1827	20
1902. évi 20% tartalék alap	1583	38	1904. " " tartalékalapra 20% levonás	1572	36
" " " " 1904. július 1-éig tőkésített kamat	98	88	Szövetkezeti költségek	258	39
1903. évi 20% tartalék alap	1780	24	Kifizetendő tőke	6091	35
" " " " 1904. július 1-éig tőkésített kamat	46	96			
Folyó évben befizetett tőke:	7861	80			
" " " " után 1904. július 1-éig tőkésített kamat	16	30			
" " " " 1904. szeptember 1-éig folyó kamat	38	—			
	13067	26		13067	26

Szabadkán, 1904. szeptember hó 1.

Könyvelésért: Rabstein Vilmos, s. k.

Igazgatósági tagok:
Regényi Lajos, s. k. elnök. Dr. Biró Károly, s. k. Dr. Lipozencsics Lázár, s. k. Sztantits Jozsef, s. k. Janiga János, s. k.

Jelen mérleget megvizsgáltuk és mindenben helyesnek találtuk.

Szabadkán, 1904. szeptember hó 1.

Felügyelő bizottság:
Törley Gyula, s. k. Dr. Manojlovics Vladiszláv, s. k. Báics Gergely, s. k.

Meghívó.

A SZABADKAI JÉGKÁR BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET

1904. évi szeptember hó 18-án délelőtt 9 órakor a szabadkai Gazdakör helyiségében

ÉVI RENDES KÖZGYÜLEST

tart, melyre a t. szövetkezeti tagokat meghívja.

A közgyűlés tárgyai: A számadások megvizsgálása, az igazgatóság és a felügyelő bizottság felmentése.

Az igazgatóság.